

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

Monachii [u.a.], 1749

Caput IV. Altera pars præcedentis dissertationis, quæ est de Animarum
origine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83642](#)

cum de illa altera accenditur, neque dum à nobis uter inflatur, aliqua portio nostræ naturæ in illum infunditur. Ratione ergo consimili Deus absque substantiæ suæ diminutione creavit animam de se ipso. Etiam Elisæus flando mortuum puerum suscitavit, neque portio substantiæ ipsius discepta est atque abscissa.

10. Solutio.
Resp. dist. majorem: Spiritus hominis est halitus Dei, id est, spiritus hominis halitus Dei productus est ex nihilo, concedo: id est, spiritus hominis est halitus, qui est halitus naturæ Dei, nego: *Quid est quod dicis* (ait S. P. Augustinus lib. 111. de Orig. Animæ ad Vincentium Victorem cap. 3.) *eam particulam esse quamdam balitus naturæ Dei?* Numquidnam ipsum balitum naturæ Dei, cuius balitus est ipsa particula, negas ejusdem cuius Dens est esse naturæ? Si negas, ergo de nihilo & ipsum balitum fecit Deus, cuius balitus animam vis est particulam. Aut si non de nihilo, dic unde illum fecerat Deus. Si de se ipso, ergo ipse est, quod abit, materies operis sui. Distinguo etiam minorem: Spiritus Dei est ex Dei substantia, spiritus creatus à Deo, nego: Spiritus datus à Deo, nempe

Spiritus Sanctus, est ex Dei substantia, videlicet, procedens à Patre & Filio, qui sunt eadem substantia, concedo. At quid inde? Spiritus Sanctus est ipse Deus, eademque cum Patre & Filio substantia & natura. Quare & ipsa Anima Deus foret, si esset spiritus non de nihilo, sed de ipsa substantia Dei. Vincentii exempla adversus auctorem retunduntur. Ignis enim integer manet dum lucerna altera accenditur, sed alterius naturæ est, non specificæ, ut inquit, sed numericæ: animam vero ac Deum esse individua ejusdem speciei, nisi maximam Deorum turbam invexeris, non poteris ullo modo percipere. Inflando utrem, non de natura nostra, sed de isto aere circumfuso flatum facimus. Ita Deus non de natura sua creavit in homine spiraculum vitæ, sed ex nihilo: nam cum sit omnipotens & incorporeus, nec aeterni attrahit ad spirandum, neque indiget aere ut faciat flatum viventem ac sentientem. Ad Prophetæ exemplum: *Itane:* (ait S. Pater eodem libro cap. 5.) flatum Elisei fuisse putas animam pueri? Non usque adeo te à vero exorbitare considerim. Verum plura eo loco Augustinus.

C A P U T IV.

Altera pars præcedentis dissertationis, quæ est de Animarum origine.

S U M M A R I U M.

- I. Probatur, spirituales animas non fuissent creatæ extra corpora.
à num. 2. usque ad 8. Diluuntur oppositiōnes.
à num. 9. usque ad 17. Propugnatur, quæstio-

nem, an anima ex nihilo creetur, esse perdifficilem, fieri interim certum sit, eam non propagari ex semine corporali.
à num. 18. usque ad 33. Adversæ opinionis fundamenta solvuntur.

De anima-
rum origine. I. PROPOSITIO. I. Spirituales animæ non sunt creatæ extra corpora, atque in terrenum carcerem ob perpetratum crimen detrusæ.

Proposito I. Exploditur contrarius error his momentis. Principio juxta dogmata Origenis causa mundi faciendi non fuit ut conderentur bona, sed ut cohiberentur mala, quippe corpora creata sunt ut essent vincula animarum, quæ peccando à Conditore recesserant. At nullam causam faciendi mundi Scriptura commemorat, nisi ut bona fierent à bono Deo, *Vidit enim Deus cuncta quæ fecerat & erant valde bona,* legimus 1. Genes. v. ult. Non fuissent autem valde

R. P. Berti Theol. Tom. II.

bona; si corporibus singulis fuisset alligata anima nefario scelere turpis. Igitur aduersatur Origenianum dogma Scripturis. Deprompta est hæc prior argumentatio ex Augustino lib. xi. de Civit. Dei cap. 23, atque iisdem pene verbis contexta. Præterea definitum est Canone vi. Concilii Bracharenſis, necnon à Viennense sub Clem. V. animam esse suapte natura *formam corporis.* Non ergo propter demerita quasi mancipium corporis ergastulo subjicitur. Rursum immundi dæmones gravius peccaverunt, quam animæ, & demonibus aerium corpus, Animabus vero terrenum ac limosum, si his credimus, pro carcere constructum est. Graviori ergo culpæ, quod repugnat summi Numinis inviolatae æquitati, levior poena repeditur; cum solidiora & crassiora homi-

O o 2 num

num corpora sint comparatione ætheris carceres magis tenebricosi ac tetricimi. Atque hanc ratiocinationem pariter ex Augustino depropstissimus memorato libro de Civ. Dei, & adversus Priscillianistas ad Orosum cap. 8. Ulterius, uteodem loco magnus Doctor animadvertisit, si Deus peccatis rationalium spirituum ad fabricandum mundum esset adductus, hoc sequeretur absurdum, quod duos soles, vel tres, vel quatuor, vel centum, dummodo centum animæ æqualiter peccassent, debuisset producere: & consequenter præsens mundi harmonia non est ab Opificis provisione mirabili, sed contigit tanta unius animæ peccantis progressionē, ut sola corpus tale, id est, solem promereretur. Denique ad Rom. v. 12. habemus; quod per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit; non ergo extra Adam animæ peccaverunt, nec in Adam, hoc est, in carnem, quæ ex Adam propagata est, tanquam in carcерem fuerunt intrusa. Quod etiam argumentum exscriptissimus ex Augustino Epist. xxviii. ad Hieronymum prope finem.

2.
Objectio 1. Opp. 1. Sap. viii. 19. & 20. legitur: *Puer autem eram ingeniōsus, & sortitus sum animam bonum: & cum essem magis bonus, veni ad corpus incoquinatum.* Pro conditione ergo meritorum præcedentium corpora aut inquitur, aut munda animabus deputantur.

3.
Solutio. Resp. nego consequentiam: enim vero planissimus sensus est Salomon adhuc puerum optimæ indolis & temperiei fuisse, ejusque animam absque notabili vitio naturali; cumque esset magis bonus Divinæ gratiæ auxilio, diu continentiam ac munditatem carnis servasse, atque eo pervenisse ut in mortali corpore cæte vivaret ex totis præcordiis Deum precatus, ut terrena inhabitatio deprimere sensum multa cogitantem. Nec patitur textus ille interpretationem Origenistarum: nam si anima hujus pueri erat bona, nec animus terrenum in corpus truditur nisi propterea quod in superiori vita improbus evasit, quo jure anima illa venit ad corpus? Quod certo quantumvis optimæ temperiei, malorum animorum est, non honorum custodia. Si vero Origenianus reponat animas, quas Deus mittit in corpora, pares natura fuisse, nec discrepantes mala liberi arbitrii voluntate; non erat ergo bona anima hujus pueri, nec melior cæteris differentia morum. Sed nec melior erat corporali temperamento, quoniam puer

crat magis bonus antequam veniret ad corpus incoquinatum. Unde igitur? Vide Augustinum libro x. de Gen. ad literam cap. xvi. & sequenti, in quo etiam hunc locum egregie interpretatur de Christo Domino. Ipus vero ante Incarnationem præexistens & firmissima fide tenemus, & alibi contra Socinianos propugnavimus. Atque hinc eruitur responsio altera, quod verba Salomonis accipienda sunt de Filio Dei, cuius ille typum gerebat.

Opp. 2. S. P. Augustinus lib. vii. de Gen. ad lit. cap. 24. ut suam de similitudine rerum omnium productione tutetur sententiam, ait: *Credatur ergo, si nulla scripturarum auctoritas seu veritatis ratio contradicit, hominem ita factum sexto die, ut corporis quidem humani ratio causalis in elementis mundi, anima vero jam ipsa crearetur, sicut primitus conditus est dies, & creatus lateret in operibus Dei, donec eam suo tempore sufflando, id est, inspirando, formato ex limo corpori insereret.* Ergo Augustinus in errorem prolabitur, quem ipse in Origenistis reprehendit.

4.
Objectio 2. Resp. 1. Nego consequentiam; non enim Augustinus opinatur animam Adæ tanquam captivam ob culpæ demeritum venisse invitam ad corpus: sed eo fine conditam, ut corpus statim formandum sponte subiret. Secundo respondeo, quidquid Vellofillus scribat Advert. in tom. ix. q. 17. falsum esse quod S. P. hanc de anima Adæ tenuerit opinionem. Disputat quidem citato libro vii. an simul cum aliis creaturis anima producta sit; & cap. 22. demonstrat non fuisse conditam secundum causalē rationem, quoniam hæc ratio causalis in creatura corporea latèrē non potuit, cum anima spiritualis sit; & expers materiae. Proximo capite demonstrat nec latuisse animæ primordiale rationem in natura Angelorum, cum anima filia Angeli non dicatur. Capite sequenti vicesimo quarto ait, *Quod humanae opinioni tolerabilius videtur, si potius affirmetur animam creatam quidem ab initio, sed latuisse in operibus Dei, donec formato Adæ corpori insereretur.* Quam opinionem esse præcedenti tolerabiliorē nemonon videt. Hanc postremam de anima latente in operibus Dei, fateor Augustinum arbitrio lectorum relinqueret, hac tamen prudentissima cautione, *si nulla Scripturarum auctoritas, seu veritatis ratio contradicit.* Imo cap. 25. & 26. totus est in refellendo illorum errore, qui putant animam venisse coactam ad corporis habitaculum.

Hæc

Hæc sane non dogmatizantis cum Origene, sed accurati scriptoris fecerentis probabilia ab erroneous, clarissima indicia sunt. Et tolerabiliorem illam opinionem amplectiturne Augustinus? Minime. Capite 27. ita disputationem absolvit: *Nunc tamen de anima, quam Deus inspiravit homini sufflando in ejus faciem nihil confirmit, nisi quia ex Deo sic est, ut non sit substantia Dei, & sit incorporea, id est, non sit corpus, sed spiritus.* Libro itaque de Genes. septimo nihil S. Pater definit. Quid postea? De Civit. Dei xii. cap. 23. potius in eam sententiam flectitur, ut animam creatam asserat homine jam formato. *Et cum virum (inquit) terreno formasset ex pulvere, eique animam quallem dixi, sive quam jam fecerat, sufflando indidisset; sive potius sufflando fecisset, eumque statum quem sufflante fecit, nam quid est aliud sufflare quam statum facere, animam hominis esse voluisse, &c.* Atque huic Augustinianæ sententiae subscribo. Nec tamen retracto quæ de simultanea creatione dicta sunt alibi: sed dico in illis sex diebus omnia fuisse condita causaliter, quæ in rationibus causalibus latere poterant, à quorum genere segregandæ sunt universorum hominum animæ: neconon assero in primo capite Genesis plura narrari, quorum duplex distinguui debet productio, videlicet, in causa, & in propria specie. Quare homo pertinet ad creationem simultaneam, & temporariam, ut explicavi praecedenti libro cap. 2. Inspiratio autem, qua homo factus est in animam viventem spectat ad productionem hominis alteram, videlicet in specie sua. Responderi etiam potest cum D. Thoma q. xc. art. iv. *quod anima humana præcessit in operibus sex dierum secundum quandam similitudinem generis, prout convenit cum Angelis in intellectuali natura.*

6.
Objec^{ti}oⁿ 3

Opp. 3. Videtur hæc opinio de animorum præexistentia omnium hominum sensu firmari. De Ethnicis liquet quod pènè ipsos hæc invaluerit opinio ex Panegyrico dicto Theodosio Imperatori, ubi legimus, quod *Divinus animus venturus in corpus dignum prius metiatur hospitium.* Judæos eamdem tenuisse περὶ τὸν πατέρα τὸν ψυχὴν ut Graci Philosophi loquuntur, *dé præexistentia ac voluntatione animarum* opinationem, constat ex interrogatione eorum apud Joannem ix. 2. *Quis peccavit hic, aut parentes ejus, ut cæcus nasceretur?* Inter clarissimos Ecclesiæ Patres eamdem sententiam recitat, nec redarguit S. Hie-

ronymus Comment. in Epistolam ad Ephesios, & ad Philemonem. Augustinus ipse dubitavit an sol & sidera sint animata. Quod videtur Priscillianistarum errori valde proximum. Ergo, quod probandum erat, Origeni omnes plane gentes quodammodo assentiuntur.

Resps. nullam nobis aut Platonicorum, aut Pythagoreorum hac in parte habendum esse rationem; nam intelligibilia, quæ horum philosophorum aliqui contendunt rebus corporalibus antecessisse, simul cum his fuisse producta nobis demonstrant argumenta validiora. Neque enim sapientissimus artifex indigens erat exemplaris & archetypi ut mundum construeret, cuius sapientia sempiternas rationes continet rerum faciendarum: atque congruum erat, ut opera, quam principio molitus est, tanto digna esset opifice, & referta rerum universarum generibus. Apud Judæos lex etiam corporales morbos transgressoribus minabatur; atque in traditione habebant cætitatem, alia que vitia corporis poenam esse peccati. Interrogabant itaque cujusnam peccati poena esset illa à nativitate cæcitas; videbatur enim illis imperceptibile potuisse hominem ante nativitatem peccare. Difficultatem ergo suam memorata interrogatione proposuere. Nec repugno Judæorum aliquos post exortas Philosophorum sectas etiam de animorum in corpora transmigratione cogitasse: quod appetit ex Philone claro gentis hujus scriptore. Sed hæc interrogantibus respondit JESUS: *Neque hic peccavit, nec parentes ejus, actuali quidem peccato, quale suspicabantur causam fuisse cæcitatibus.* Ergo illius hominis anima non fuit ob actuale aliquod crimen damnata ad ergastulum corporis oculorum acie privati. Hieronymus in prima contra Rufinum Apologia à se omnem erroris accusationem propulsat, dicendo se, cum officio Commentatoris fungeretur Origenem Christianæ verecundie studio non reprehendisse, & in fine primi capituli Comment. Epist. ad Ephesios satis ostendisse ab ea sententia, quam sub alterius persona retulerat, suam omnino esse discordem. Augustini de anima coelestium corporum dubitatio nihil cum errore Origenis habet affinitatis, cum nullici in illius mentem venerit rationales spiritus in cœli luminaria fuisse detrusos. Dubitavit tantum an hæc habeant rectores spiritus, & si habent, num ab his vitaliter inspirantur; quod & retractavit in posteriori libro Retr. cap. vii. Quantum vero atate Augustini rationalis ac prudens fuerit ejusmodi dubitatio,

7.
Solutio.

tatio, & an explosa sit in literis Justiani approbatis auctoritate Vigilii Pape, differit in Vindiciis cap. iv. §. 2. Cardinalis Norisius.

8.
Objec^o ultima cum solutione.

Opp. ultimo: Anima, dum moritur corpus, non moritur, sed remanet immortalis: Ergo dum producitur corpus, non creatur, sed erat. Resp. nego consequentiam; quippe in interitu corporis anima rationalis non deletur, quoniam ipsa corporalis non est, nec partes habet quae dissolvantur. Producitur tamen una cum corpore, quod sit eiusdem corporis forma: sed neque eodem modo dignitur decisione materiae & corporali propagatione, cum fiat ex nihilo unicus singillatum inseritur. Accedit, quod separatio animae à corpore est pena, & cum primum Anima creata est, pena esse non debuit. Ergo nec debuit anima produci à corpore separata.

9.
Propositio 2.

PROPOSITIO II. An Anima creetur ex nihilo quæstio perdifficilis est, nec sine causa Magnus Augustinus de hac re dubitavit: certissimum tamen est atque catholicum Dogma, cui nefas est refragari, quod non propagatur ex semine & traduce corporali.

10.
Probatur difficile dogma esse.

Illud enim perdifficile dogma est, quod nullo certo argumentorum genere potest resolvi. Iстiusmodи est quæstio de animarum origine. Ergo hæc quæstio perdifficilis est, & Augustinus juremerito de hac re suam sententiam suspendit. Prob. minor. Quidam Theologi probant animam fieri ex nihilo ex Scripturis, unde quatuor loca producent: Primum ex Psalmo XXXII 17. *Qui finxit singillatum corda eorum.* Secundum II. XLII. & Zach. XI. ubi legimus Dominum fingere spiritum hominis in eo. Tertium ex cap. XII. Ecclesiastæ 7. *Antequam revertatur pulvis in terram suam, & spiritus redeat ad Deum qui fecit illum.* Quartum ex Joan. v. 17. *Pater meus usque modo operatur, & ego operor.* Hæc sunt, unde Theologi quidam probant animam ex nihilo fieri, ut Bellarminus lib. IV. de Amis. Grat. cap. XI. Gabriel Biel. in 2. sen. dist. 17. q. 1. concl. 3. Estius dist. eadem §. XI. qui etiam addit verba Apostoli ad Hebreos XII. 9. *Patres quidem carnis nostræ eruditores babuimus, & reverebamur eos: non multo magis obtemperabimus patri spiritum, & vivemus?* Sed hæc non videntur definire quod singulorum animæ fiant ex nihilo. Quod primo constat ex ipsomet Bellarmino, qui post argumenta nonnulla ex his scripturis petit, ait: *Quare ut Sanctus Augustinus*

disputat in Epist. 28. ad Hieronymum, nullus fortasse scripturæ locus invenietur, in quo perspicue doceatur animas non fieri ex propagine, sed creari. Præterea S. Pater quid hujuscemodi testimonia efficiunt demonstrat in Epist. 28. nuper laudata, & in 1. libro de Origine Animæ contra Vincentium Victorem. Nam ad 1. & 2. respondet cap. hujus libri 14. *Adjecit, qui singit spiritum hominis in ipso, quasi hoc negetur. Sed unde eum singat, hoc queritur. Nam & corporalem hominis oculum, quis nisi Deus singit? Animadvertis & in Esaiæ 42. probabiliter Spiritum Sanctum esse significatum: quem aut creari aut gigni nullus Catholicorum audet asserere.* Estius vim inesse putat in adverbio *singillatum*, quo nobis innuitur aliquod peculiare de productione animarum. Verum si illud accipiatur, ut verti Hieronymus, & valet Hebraicum **T**III, pro pariter, inanis est hæc argumentatio: si prout idem est, ac *peculiariter*, nihil demonstrat quam specialem animorum productionem, non utique ex aqua, vel terra; Animam quippe Adæ creando Deus inspiravit in faciem ejus, spiraculum vitæ. Ad tertium reponit magnus Doctor: *Sed omne etiam corpus ipse facit. Quod autem ex propagine corpus humanum faciat nullus ambigit.* Ac per hoc de anima, cum eam constet ab illo fieri, unde eam faciat, utrum ex propagine sicut corpus, an insufflando sicut primam fecit, adhuc utique requirendum est. Quod sequitur, liquet ex ipso Evangelio, hoc tantum commonstrare quod Patris & Filii opera sint indistincta, & non de animorum creatione istic agi, sed universim de institutæ naturæ conservatione, specialiter vero de Christi miraculis & ejus divinitate. Eam ob rem S. Pater recitato hoc testimonio à Hieronymo modestè respondet: *Ecce volo, ut illa sententia (quod singulas animas singulis nascentibus etiam modo Deus inspirat) mea sit, sed nondum esse confirmo.* Ad Hebreos XII. dicitur Deus Pater spirituum, quoniam ipse solus dat spiritus dona: alioqui si *Patrem spiritum* dicunt putas quod sit creator animorum, non erit forte satis apta verborum antithesis inter patrem carnis, & patrem spirituum; nam Deus tam carnis, quam animorum est opifex.

Addunt quidam quod formata muliere ait Adam: *Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea.* Corpus quidem, inquit, Eva ex corpore Adam his verbis insinuat eductum, sed non unius anima ex anima alterius. Corpus ergo

præ

propagatur, non anima. Sed illi qui propaginem afferunt Animarum, hinc se putant invictius suam munire sententiam, quia cum scriptum sit, detraxisse Deum costam de latere viri sui, eamque adificasse in mulierem, non est additum quod in ejus faciem sufflaverit flatum vita, ideo inquiunt, quia jam de viro fuerit animata. Ad illud vero quod ait Adam, hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea; nec ait, spiritus de spiritu meo, vel anima de anima mea: sic ab eis responderi potest, ut à parte totum intelligatur hoc dictum, os & caro mea, sed quæ animata fuerint detracta, non mortua. Hæc S. P. Augustinus citato libro cap. 18. Quantum ergo ad Scripturarum loca pertinet, repetam cum magno Doctore, an anima sit ex propagine sui generis, Ego nec defendo nec refello: sed si defendendum est, vel refellendum, perspicuis, non ambiguis testimonis id agendum esse commoneo.

12. Secundo pro creatione Animorum plura Patrum testimonia solent proferri. At ex adverso possimus recitare permulta, quibus constat originem animæ non fuisse antiquis omnino exploratam. Apertissima sunt verba Eucherii Episcopi Lugdunensis libro 1. super Genesim cap. 3. Patrum Africanorum in Epistola Synodica cap. x. Fulgentii lib. 3. de Veritate Prædestinat. & Grat. cap. 20. Gregorii Magni Epist. ad Secundinum, Prudentii in libro de Prædest. cap. 16. Hugonis à S. Victore lib. 1. de Sacramentis p. 7. cap. 30. Qui omnes scribunt quæstionem esse insolubilem, dubiam, multum discussam, sed absque certa definitione relictam. Legatur Alipius Reylof Gandavensis lib. vi. de Anima cap. 2. & Norisius in Vindiciis cap. 4. §. 111. Dottiissimus Bellarminus ait Augustinum in Epist. ad Optatum 157. sententiam de traduce animarum apertissime refelliſſe, & sententiam Tertulliani summæ perveritatis damnare. Sed Norisius recte observat in eadem Epistola adhuc Augustinum dubitare: reprehendere tantum inconsideratam temeritatem eorum, qui rem obscurissimam humanis conjecturis definire præsumunt; Tertulliani vero doctrinam perversam esse propterea, quod cum crederet animam esse corpoream, gigni putabat ex semine corporali. Addit Bellarminus S. Leonem Magnum Ep. ad Turibium, cap. 10. hæc scribere: *Catholica fides constanter prædicat, atque veraciter quod animæ hominum priusquam suis inspirarentur corporibus non fuere, nec ab uno incorporarentur, nisi ab opifice Deo, qui ipsa-*

rum est Creator & corporum. Sed demonstrat Norisius ille in contra Origenis, & Eutychetis perversa Dogmata institui sermonem. Atque hæc de Antiquorum Patrum sententia summatim attigi, ut quisque Norisium & Reylofum adire non prætermittat.

13. Tertio loco proferunt Scholastici argumenta desumpta ex animi incorporali natura; verum non desunt qui materialm spiritualem defendant: in quorum sententia sunt argumentationes illæ facilimæ solutionis. Deinde si rationi sistendum est, undique angustiis & difficultatibus nos premi sentimus; posita enim sententia de animarum creatione difficilius est explicare quomodo originales peccatum pertransfeat ex uno homine in posteros. Quamquam & huic difficultati quid sit respondendum posta animarum creatione ipse Augustinus præmonuit. Scio Bellarminus affirmare Theologos omnes, qui à quingentis annis fluoruerunt, unanimi consensione tradere quod singulorum animæ creentur ex nihilo. At non video quomodo hæc cohærent cum iis, quæ scribit ad calcem præcedentis cap. x. Non desunt hoc tempore, qui in ea S. Augustini dubitatione hærendum esse censuerunt. Multos præterea Theologos propugnasse traducem animarum demonstrat Norisius citato loco, & Vossius lib. 2. Hist. Pelag. p. 3. Thesi 1. Scribit ipse Bellarminus S. Thomam q. 118. art. 2. opinionem de animarum propagine disertis verbis appellare hæresim. Verum cum Angelicus Doctor assertum suum probet ex eo quod virtus activa, quæ est in corpore, extendi nequeat ad productionem immaterialis substantiæ; manifestum est damnare ut hæreticam sententiam eorum, qui putant animam propagari per semen corporale: quod & nos hæreticis cum esse affirmamus.

14. Probatur modo prima propositionis pars: quod non est expressum in Scripturis, neque per exploratam traditionem comprobatum, &, si ad solam humanam rationem exigitur, non tollit dubietatem questionis; id difficillimum est, & prudenter ab Augustino non definitum. Assertum de animarum origine apertis Scripturis non solvit, Ecclesiastica traditione nequaque finitum est, neque illud nostra mediocritas nosse potest, absque ulla saltem ambiguitate. Itaque Augustinus suum de origine animæ judicium suspendens sese demonstrat providentissimum, cautum, & magni consilii virum.

An-

15.
Notandum 1. re aggregari, ne quis me coarguat quod
quod ani-
ma non pro-
pageatur se-
mme corpo-
rati.

Antequam alteram partem demonstra-
re aggregari, ne quis me coarguat quod
de propagine animarum videar hæsi-
tare: principio illud in ore vulgi posi-
tum repeto: *Non est discipulus supra*
Magistrum. Compello deinde doctum
piumque lectorem Magistri verbis, qui-
bus interpellavit Hieronymum: *Doce*
ergo quod doceam: nam ut doceam multi
à me flagitant, eisque me sicut alia multa,
& hoc ignorare confiteor. Addo quæ
S. Docto r scripsit de hac quæstione ad
Optatum: *Non erubescendum est homini*
confiteri se nescire quod nescit, ne dum se
scire mentitur, nunquam scire mereatur.
Cum eodem Augustino libro 11. Re-
tract. cap. 45. admoneo, ut cui libet ani-
mam singulis nascentibus dari, eam sol-
lutionem hujus questionis admittat, quæ
contraria non sit apertissimis rebus, quas
de originali peccato fides catholica novit
in parvulis, nisi regenerentur in Christo
sine dubitatione dannandis. Profiteor
hac atate omnes ferme Theologos con-
sentire, quod singulæ animæ creantur de
novo: nec defendendam esse opinionem
de animarum propagine nullis certis ar-
gumentis stabilitam adversus doctissimo-
rum virorum consensum: quod foret
proculdubio inconsiderata temeritatis.
Sciscitanti vero utrum hæc communior
assertio spectet ad fidem, respondeo: Bel-
larminum lib. 1V. de Amiss. grat. cap. xi.
asserere sententiam de propagatione ani-
morum exploratum errorem esse, nec
tutum videri hoc temore de singulorum
creatione hæsitare. Ex adverso Estius
dist. xvii. libri 2. §. 14. demonstrat non
pertinere ad fidem hoc maxime argu-
mento, quod nunquam Augustinus, Gre-
gorius & alii PP. supra memorati elegi-
sent dubitare de hac quæstione, si putas-
sent esse de Dogmate ad fidem pertinen-
te: insuper quod non possit nec eviden-
tibus scripturis ostendi, nec certa tradi-
tione probari; neque ullo Ecclesiæ de-
creto fuerit haçtenus definita. Allegat
in hujus asserti confirmationem Viatoriu-
num lib. 1. de Sacr. parte 7. cap. 30.
Alphonsum à Castro libro de hæresibus
tit. Anima, & D. Thomam in 2. sent.
dist. xviii. q. 2. art. 2. Cardinalis Nori-
sius prope finem §. 111. supra citati ait:
Suspenderet igitur etiam nunc assensum
Augustinus, & tunc gratias tantum age-
ret, cum certum modum proponerent,
quo data creatione animarum peccati ori-
ginalis propagatio adeo evidenti ratione
constaret, ut modus ille à nemine rejici
posset. Nos utique subscribendum du-
cimus tantorum virorum judicio.
Postremo neque illud negandum est,

16.
Notandum
2.

videri etiam imbecillitati mentis mes-
probabiliorum sententiam de creatione
animarum non solum ob Scholasticorum
auctoritatem, qui, ut dictum est, illam
majori numero & consensione propu-
gnant; verum etiam quoniam objectio
de transfusione originalis peccati etiam
non admissa animorum propagine ex do-
ctrina Augustiniana diluitur. Neque
enim Catholica fides humanis duntaxat
conjecturis est vindicanda. Quapropter
Pelagianis ipsorum hostis acerrimus
& debellator invictissimus, & nominati-
mum versutissimo hereticorum illorum
patrono, Juliano nempe in hæc verba
respondet quinti libri cap. 3. *Quid fugis*
ad obscurissimam de anima quæstionem in
paradiso? *Ab animo quidem ceperit elatio,*
& ad præceptum transgrediendum inde
consensio, propter quod dictum est à ser-
pente, eritis sicut Dii, &c. Ut ergo &
anima & caro pariter utrumque punia-
tur, nisi quod naſcitur renascendo emen-
detur, profecto aut utrumque vitiatum ex
homine trahitur, aut alterum in altero
tanquam in vitio vase corrupitur,
ubi occulta justitia Divinae legis includi-
tur. Accedit quod non valet exigua
vis ingeniali mei traducem propaginemque
percipere spiritualis substantiæ. Nam quod propagatur feminis decisio-
ne, non potest esse nisi corporeum; si
ergo datur animæ semen decimum in proli-
lis generatione, necesse est ut sit exten-
sum, atque partibile: in causa autem,
& feminali ratione corporea anima la-
tere non posse demonstrat S. Pater
lib. vii. de Gen. ad lit. cap. 22. Quod
si animæ semen spirituale est, non videt
tarditas mentis mes quomodo ex gene-
rantium femore valeat defluere. Spir-
itualis enim res partibus caret, neque
aliam habemus ideam spiritus, nisi sub-
stantiæ inextensa. Semen ergo animæ,
cujus decisione ipsa propagetur acies in-
telligentiæ, qua polleo, intueri non va-
let. Ipse Augustinus laudato libro se-
ptimo cap. 7. affirmat spirituale mat-
teriam non fatis intelligi. *Quid ipsa est,*
inquit, *quod nomen, quam speciem, quem*
usum in rebus conditis tenet? *Vivit, an*
non vivit? *Si vivit, quid agit?* *Quid*
confert universitatis effectibus? *Beatam-*
ne vitam gerit, an miseram, an neutra-
ram? *Vivificat aliquid, an ab hoc etiam*
opere vacat, & in quodam secreto uni-
versitatis otiosa requiescit, sine vigili
sensi motuque vitali? *Si enim nulla pror-*
fus adhuc vita erat, quomodo esset vita
futuræ quædam incorporea nec viva ma-
teries? *&c.* Sed de priori propositionis
parte jam satis.

Pro-

17.
Probationes.

Probatur secunda pars, videlicet quod anima non propagetur semine corporali. Ac primo: Anima spiritualis est, ut videntur propos. 1. capituli precedentis: Quod spirituale est, nequit decisione feminis propagari: Ergo anima semine deciso, & corporeo minime propagatur. Secundo: Augustinus, tametsi de Animorum propagatione dubitavit, constantissime docuit non fieri rationalem animam hujuscemodi semine. *De ceterarum animalium adventu* (ait lib. x. de Gen. ad lit. cap. 21.) *utrum ex parentibus, an desuper sit, vincant qui poterunt.* Ego autem abduc inter utrosque ambiguo, aliquando sic, aliquando autem sic: *salvo eo duntaxat, ut vel corpus esse animam, vel aliquam corpoream qualitatem seu coaptationem non credam, nec quilibet ista garrente me crediturum esse confidam.* Quod & profitetur Epistola 28. nunc 166. & Epist. 157. modo 190. neenon in 2. Retract. cap. 56. Insuper: Spiritualis substantia non potest contineri in creatura corporea tanquam in ratione causalii; Si anima fieret semine, lateret in creatura corporea tanquam in ratione causalii: Ergo non producitur anima semine. Major demonstratur ab Augustino lib. viii. super Genes. cap. 21. *Si enim qui hoc sentiunt, hoc dicunt corpus quod & nos, id est naturam quamlibet longitudine, latitudine, altitudine spatiū loci occupantem, neque hoc est anima, neque inde facta credenda est.* Quicquid enim tale est, ut multa non dicam, in quacunque sua parte lineis dividi, vel circumscribili posset: quod anima si pateretur, nullo modo nosse posset tales lineas, quae per locum secari non queunt, quales in corpore non posse inventiri nibilo minus novit. Vide caput iiii. præced. propos. 1. Consimilis est argumentatio S. Thomæ 1. p. q. cxviii. art. 2. quod impossibile sit virtutem cuiusque corporalis materiae productivam esse intelligentis substantiam. Plura alia argumenta, sed omnia petitia ex anima immateriali natura vide apud D. Thomam q. 3. de Potent. art. 9. & 11. contra Gentes cap. 86. Victoriinum de Sacramentis loco citato, Estium §. xv. dist. 17. & Scholasticos reliquos. Cum vero firmissime tenendum sit rationalem animam esse incorpoream; quisquis eam traduci affereret semine materiali ac partibili, aut de hoc habessaret, non solum cum Esto maximæ temeritatis nota à nobis esset insimulandus, verum etiam damnandus tanquam hæreticus cum D. Thoma memorato loco de potentia & q. 118. Et quoniam

R. P. Berti Theol. Tom. II.

enunciando hoc vocabulum *semen* communis sensu percipimus *materiam ferendi*, nomine autem *materiei* substantiam corporum generationi subjectam; etiam *semen* animorum nolumus in posterum nominari.

ADVERSAE OPINIONIS ARGUMENTA SOLVUNTUR.

Rationalem animam semine propagari quidam evincere student pluribus Objiciuntur, argumentationibus, quas omnes collecti in libro de Immortalitate animæ Antonius Roccus: qui mentem humanam & corpoream, & materiali semine propagatum esse iniquo ac pertinaci itylo contendit; irreplique in animum philosophorum suis imaginationibus, non fidei obsequientium tam pernicioſa contentio. Horum argumenta præcipua haec sunt. Primum: Ad creationem requiritur quod sit productio rei ex nihilo, quod sit ab agente supernaturali, & quod terminet ad verum esse reale; Animæ non sit ex nihilo: Non ergo creatur. Probatur minor: si anima fieret ex nihilo, nullam haberet à materia dependentiam; dependet autem haec anima ab hujus corporis temperie, alias quilibet anima in quodlibet corpus ingredi posset. Insuper si anima esset à corpore independens, nec ex passionibus corporis doleret, nec pereunte ac dissoluto corpore invita recederet. Distruta enim domo vel navi, nauta & homines recedunt, quoniam corpori corporibus indigent, vel ad commodum, vel ad fulcimentum. Res autem spirituales non sic se habent. Itaque anima si spiritualis esset, nullo pacto à corpore dependeret.

Resp. concessa majori, nego minori. Ad prob. dico animam non dependere à corpore ut sit, neque ut res spirituales percipiatis, sed tantum ut exercet munus *formæ* corporis vivificantis ac moventis, atque ut in corpore sensus dirigat, constituantque creaturam medium inter Angelos, & mortua elementa, id est hominem prædictum corpore & spiritu. Atque ideo liberum non est anima ingredi quocunque corpus, quoniam huic regendo ac vivificando à Deo Conditore destinatur, neque omnium indiscriminatim, sed hujus est *forma*, cum naturæ auctor rectissime statuerit, ut singula humani generis individua formam habeant peculiarem. Ulterius anima non producitur extra corpus ut ad illud sponte suoque arbitratu devolva-

19.
Solutio.

Pp tur.

tur, sed illi inseritur eodem, quo creatur, momento. Quis ergo nisi insipiens cogitare potest ut spiritus hominis sit indifferens ad unum corpus, vel alterum, modo sit incorporeus? Effet, nisi produceretur hac lege, ut una cum hoc corpore constitueret hominem individuum, neque huic corpori foret alligatus, ut illud regeret, sibique melioris vitae meritum compararet. Quod autem resoluto corpore anima recedat invita, poena est originalis peccati. Exemplum nautæ, vel hospitis, ipsius animæ a corpore independentiam monstrat. Nauta homo est ad regendam navim aut sponte, aut principis iussu destinatus. Quatenus homo non opus habet navio, quo est ipse longe nobilior, nam & vitam interdum agit in continenti. Ut nauta, cuius refert maria navigatione transmittere, indiget navi. Hac dissoluta & dissipata, cogitur aut in litore miserrimam vitam ducere, aut feliciorem in portu. Refecta autem navi cursu & remis ad patriam tandem revertitur. Anima pariter est spiritualis substantia sed corporis forma, & quasi navicularia: nam illud regit, movet, & explorat ad portum tentat appellere. Ut spiritualis substantia, præstantior est corpore, neque aliquid commodi ab illo captat: ut *forma* corporis, ab eo dependet, non quidem ut sit, sed ut mare perambulet, vitam nempe mortalem. Morte corpus, ut navis tempestate, dissolvitur: atque anima pro meritis vitam agit sive miseram, sive tranquillam. Resurget mortale corpus ad vitam perennem: & est resurrectio quasi dirutæ navis instauratio. Itaque hoc eodem navitæ exemplo apte explicatur quomodo rationalis anima a corpore sit pendens, & independens. Quod de corporalibus passionibus addit Rocca, primo in eum retorquetur: nam sapientiæ mens dolore afficitur etiam sublata causa, quæ excitat motionem corpoream. Dolet enim ac tristatur homo non solum in mutilatione membrorum, sed etiam dum se mutilum considerat, atque ad peragenda vite corporalis officia magis ineptum. Neque solis passionibus corporum afficimur, sed perturbationibus quoque animorum. Deinde ea est lex inter animam & corpus, ut illa hoc veluti instrumento in vita functionibus utatur: per vitia autem instrumentorum etiam artifices opera majori difficultate perficiunt; idoneoque calamo scriptamus, labefacto autem non ita: nec tamen sumus nos naturæ ejusdem cum plumis anserum.

Arguit 2. Si anima natura sua sit *forma* corporis, & cum eo simul constituat unum per se, educitur de potentia materiae; Quod de potentia materiae educitur propagatur per semen: Ergo, &c. Præterea anima est talis *forma*, quæ ab agente naturali inducitur mediis subjecta materiae dispositionibus; Quod creatur, non producitur mediantebus materiae dispositionibus: Igitur rationalis anima non creatur.

Resp. nego majorem. Non enim quælibet forma educitur de potentia materiae, sed quæ corporea est, & extensa, atque à materia necessario dependet ut fiat, & conservetur. Petit ergo hæc argumentatio principium, & à calce ad carceres revocatur. Ut enim fateamur animam educi de potentia materiei, demonstranda prius est ipsius animæ extensio. Qua sane non evincitur ex eo, quod inferatur corpori jam dispositio. Nam primi hominis anima non à generante, sed à Creatore producta est, formato prius corpore de limo terræ: & tamen animam primi hominis creatam esse fatetur Roccus; quandoquidem à supernaturali auctore nihil ad extra producitur per veram generationem, cum ipse materia in operum suorum molitione non indigeat; & si aliqua sunt ex materia præexistente, hanc non requirit facultas Conditoris, sed operis constitutio. Dispositiones autem corporum necessaria non sunt, ut anima rationalis subsistat, sed ut sentiat, & peragat vitæ corporalis officia. Ergo sejuncta à corpore sentire non poterit? Non utique, si tensionem dixeris passionem sui corporis, sive impressionem agitationemque partium corporearum, quæ animum non latet. At si sensatio accipiatur pro mentis humanae perceptione, etiam excitata per occasionem & praesentiam corporis peregrini, E. G. ignium infernali, aut supernorum cælorum, non video cur anima a corpore divisa sentire non possit. Quamquam, ne illam existimemus corpoream, sufficit si possit vel se ipsam, vel Angelos, vel Deum intelligere: quod utique facere poterit etiam à terreno corpore separata.

Præterea arguit Roccus. Si anima rationalis crearetur, non contraheret ex semine Adæ originale peccatum; Atqui contrahit: Non ergo creatur. Majorem probat 1. auctorite Augustini, qui in libro de Origine Animæ, sive Epist. ad Hieronymum 28. ait parvulos originali peccato non obstringi, si animæ singillatim a Deo singulis nascentibus inserantur.

Addit

Addit & rationem: Qui affirmant animam creari, & tamen originale contrahere peccatum, docent illam ex infecto corpore, cui inest, inquinari. Sed aliud est verba profundere, aliud sapere. Demonstrent, inquit, quomodo anima trahat ex semine Adæ peccatum, si anima nullum ex semine Adæ dicit originem. Nullum accidens absque subiecto potest existere, sive positivum illud sit, sive privativum: Peccati originalis subiectum est anima: Ergo si anima ex Adæ semine non propagatur, neque peccatum propagatione diffunditur. Hæc Roccus.

23.
Solutio. Resp. Nego maiorem; & quoniam Adversarius abutitur etiam auctoritate Augustini, ei respondentum est, ut diximus S. Patrem respondsum dedisse Julianum: *Quid fugis ad obscurissimam questionem?* Nam salvatur ex aquo peccatum originale, sive anima vitiata traducatur ex Adam, sive inseratur corrupto ac folido corpori. Quod Roccus opponat verba Augustini, facit ejus maxima & inconsiderata temeritas. Primum quoniam S. Pater nunquam dubitavit de propagatione animæ per semen corporum, ut Philosophus iste contendit. Deinde quia S. Pater nec de propagine spirituali loquitur assertive, sed ambigit ubique, & difficultates scite prudenterque proponit. Imo in memorato libro prope finem affirmat se illam opinionem quod ex una fiunt omnes animæ, nolle discutere. Ad rationem producam respondentum est, Animam licet non propagetur per semen, infici ex consortio corporis, cum quo unum hominem constituit, sicut aqua vitiata in vase corruptitur. Id vero quo pacto fiat, erit proximo libro inquirendum. Originalis macula subiectum esse animam concedimus: atque etiam ex hoc capite insertur animam esse incorporream; peccatum enim aut justitia non sunt affectiones corporum, sed spirituum. Falsum quoque est accidentia absque subiecto nunquam traduci. Transfunt de uno in alterum (inquit Estius in 2. dist. 17. §. 16. ad 10.) subiecto non transfuso hæreses, errores, vitia, lepra, pestis, aliaque morum & morborum contagia.

24.
Instans. Insistit. Si est animus à Deo insertus corpori, non ex propagine ac semine, recte Pelagiiani objiciebant Catholicis, quod Deum faciant injustum. Quæ est enim justitia spiritum incontaminatum nihil habentem commune cum carne huic alligare, peccati macula, pœnisse subiiciendum?

R. P. Berti Theol. Tom. II.

25.
Responso. Resp. Nego malam injustamque consecutionem. Non enim peccatum ex Divina institutione, & spectata vi creationis traducitur, sed humano reatu, & primi parentis malitia: cuius causa corporeo vase polluto, quod Deus terrenum sane, sed defacatum & absque forde formavit, non debet instituendæ naturæ ordinem immutare. Quod apostole docet ad quartam objectionem Vincentianam Beatus Prosper in hæc plane verba: *Prævaricatio hominum dispositæ à seculis creationis ordinem turbare non potuit, & merito creatura peccatrix penalem dominationem illius patitur, cui relictu vero Domino, sponte se vendidit.* Hæc quippe servitus non institutio est Dei, sed judicium, &c.

26.
Objicxit 4. Argumentatur rursus memoratus Peripateticus. Humanum semen habet fecunditatem, quæ attingit terminum formalem generationis: Terminus generationis est anima: Ergo anima dignatur feminis fecunditate. Minor probatur primo quoniam semen canis animam canis producit: Igitur semen hominis animam hominis. Ulterius Brutorum animæ excedunt perfectione brutorum semen, & nihil osciatis per illud propagantur. Gigni ergo & propagari potest rationalis anima per semen hominis, quamvis eodem semine sit perfectior. Amplius: Si anima vegetativa aut sensitiva educta de potentia materie, nollet Deus creare animam rationalem, quidnam ex illo homine nasceretur, brutum animal, an homo? Insuper naturalissimum est omnium viventium non orbatorum generare sibi simile: Itaque vel simile sibi generat homo, vel erit orbatus & putrigenitus. Generat ergo simile: At similitudo non consistit in materia, sed in specie, natura, & forma: Igitur etiam *forma*, quæ est anima, ab homine generatur.

27.
Solutio. Resp. nego minorem. Etenim homo generat hominem. non quod fecunditas feminis attingat productionem animæ; sed quoniam inducens dispositiōnem materie, cui Deus ex instituta naturæ lege inferit animam spiritualem, est efficiens causa unionis partium, quibus constituitur rationale animal, homo. Et quoniam Philosophus, cum quo disputo, catholicus videri vult, & Sanctorum Conciliorum recipit auctoritatem, respondeat an Virgo Maria sit Dei Mater, si neque Divinam naturam, neque Verbi personam potuit alia ratione generare, quam subministrando materiam, cui substantialiter unitus est filius Dei? Aut ergo desinant Roccus, Pomponius,

Pp 2

tius, & reliqui hujus furfuris se jactare Catholicos, aut fateantur necessarium non esse ad veram generationem, quod fæcunditas seminis cujusque termini productionem attingat. Quoniam vero nos provocant ad solam physiologiam; nego hominem deterioris esse conditionis, quam sint bruta amalia, propterea quod nequeat animam generare. Imo ex quo præditus sit anima spirituali præstat viventibus cæteris, quantum rei corporeæ substantia spiritualis; & etiam hominis generatio generationibus irrationalium, quantum dispositio materiæ & partium unitio est in hominibus, quam sit in reliquis, mirabilior. Quod sequitur de perfectione animæ brutorum, falsum est in eorum sententia qui nullam animam agnoscunt, præter mentem humanam, à corporis figuratione distinctam. Figuratio enim & dispositio partium est quidem rerum corporalium perfectio, sed quæ sita est in modificatione materiæ, non in productione novæ substantiae. Atque materiam explicare & disponere possunt singula quæ moventur. Rationalis autem substantia non est quædam corporalis materiei dispositio; nam quantumvis materia elaboretur, nequit esse principium percipiendi invissibilia & Divina. Atque hæc philosophandi ratio videtur in hac quæstione satis idonea ad solvenda Adversariorum Sophismata. In sententia autem Peripatetica recurrendum est ad educationem formarum ex præexistente materia. Anima quippe sensitiva neque existere potest, neque munus aliquod exercere nisi dependenter à corpore, & idcirco de potentia materiæ potest educari. Sed rationalis, cum non dependeat à materia in omni prorsus operatione, nequit produci ex præexistente subiecto. Dispositio corpore tenetur Deus Animam ei conjungere, non absolute, sed hoc prouidentiæ ordine præsupposito: unde tertia argumentatio utilis est, & inepta. Si Deus alium naturæ ordinem institueret, & animam non crearet, nascetur homo irrationalis, non hujus institutionis. Ad ultimum vero constat ex dictis, hominem generare simile quatenus ita materiem disponit, ut ei Deus inserat animam, qua species & natura humana perficitur. Nam inserta anima corpori filius gerit imaginem & similitudinem Patris, tametsi anima non sit ex ejus semine propagata.

28. Insuper objicit: Anima rationalis, sensitiva, & vegetativa est in homine una eademque: Homo generat animam ve-

getativam & sensitivam: Igitur generat & animam rationalem.

Resp. Falsum esse in sententia plurium Philosophorum majorem: nam in animalibus nullam aliam animam sensitivam agnoscunt præter quamdam muscularum, spirituum, artuum, fibrarumque dispositionem, & præter subtiles partes sanguinis, quibus corpora apte disposita moveantur. Hæc vero, nisi anima rationalis insit, omni sensu destituantur. Est enim sensus, inquit, mentis perceptio excitata fibrarum nervorumque concussionibus. In quorum principiis distinguenda erit minor. Homo generat animam vegetativam, & sensitivam, id est corporea membra quæ dilatantur & crescunt, atque ad illorum concitationem præfens Anima, quam Deus creat, percipit sensibilia, concedo: Generat animam vegetativam, & sensitivam, id est, quamdam substantiam à materia corporali, ejusque modificatione sejunctam, nego. In Peripatetica autem Schola respondetur animam vegetativam & sensitivam perfecto jam foetu, & adveniente anima rationali interire, quoniam hæc illarum virtutem præcontinet, & sola mouere potest, & vitam tribuere corporalibus membris: aut, si magis placet, tres simul animas confistere in eodem corpore, & vegetativam ac sensitivam traduci, rationalem creari.

Adhuc argumentatur. De ratione cujusque animæ est informare materiam, Objicitur 6. & ei adæquate aptari: Rationalis anima informat materiam: Ergo ei aptatur adæquate. Aptari autem quid est, nisi partes materiæ partibus formæ responderent? Partibus itaque constat anima, & gignitur corporali propagine. Tandem qui animam docent creari à Deo, assertunt illam totam esse in qualibet parte corporis. Hinc vero sequitur manifestissima contradic̄tio: nam abscisso brachio ubi tota erat anima, jam remota est à toto corpore reliquo, & remanet tota in eodem corpore. Tota ergo divisa erit, & tota remanet. Hactenus Antonius Roccus.

Resp. Et hæc in sententia modernorum Philosophorum nihil urgere. Distinguunt hi in homine duplēm formam, materialem, quæ est ipsa humani corporis figuratio, & spiritualem, scilicet mentem in unaquaque parte corporis alicujus sensus fungentem munere, modo organa sint apte disposita. Idem videtur sentire Augustinus, qui de Fide & Symbolo cap. 3. inquit: *Homo excepta forma membrorum, quæ diver-*

29. Soluio.

30. Objicitur 6.

31. Soluio.

diversis generibus animantium diversa tributa est, non differt à pecore, nisi rationali spiritu, qui mens etiam nominatur. Itaque respondemus formam illam, quæ partibus materiae divisibilitate sua coaptatur, esse illam formam quæ consistit in figura & dispositione membrorum, per quam homo nihil differt à pecore, non mentem ac formam spiritualem, per quam hominis species constituitur nobilior reliquis animantibus. At Peripateticus reponet, animam singulis membris aptari, quoniam licet inextensa, virtualiter divisibilis est, id est habet virtutem, quæ singulis partibus corporis applicatur. Diluent pariter utrique Philosophi argumentationem postremam. Illi enim respondebunt animam in ea parte cerebri considerare, ad quam nervorum omnium pertingunt filamenta, quibus corporalia membra tueruntur, atque sentit quicquid accedit exterius, fibrasque aut comprimit, aut divellit. Quare scisso brachio non anima dividitur, sed venæ, arteriæ, aliaque filamenta, per quæ ab anima residente in cerebro movebatur. Similia reponent qui statuunt animæ sedem in corde. Nec tamen si totam etiam illi brachio inesse arbitraris, infertur animam una fuisse conscißam, sed tantum à scisso membro discessisse. Imo neque anima sensitiva, quæ tamen corporea est, dividitur juxta Peripateticos, dum brachium absinditur: sed secant duntaxat animæ imperfectorum, quorum corpora sunt paribus segmentis conglutinata, ut lacertæ & lumbri.

^{32.} Oppones ultimo. Quod anima fiat ex propagine, & de femore parentum egrediatur, videtur sacris literis magis conforme. Ergo anima propagatione seminis generatur. Probatur antecedens I. Genes. II. 23. dicitur mulier sumpta à viro, neque in ejus formatione legitur Deum inspirasse in faciem ejus spiraculum vitæ. Ergo anima Evæ ex anima Adæ facta est, neque Deus aliam, quam primi hominis animam produxit ex nihilo. II. Ejusdem libri cap. XI. 5. legimus, quod Abraham profecturus de Haran tulit Sarai uxorem suam: *Et animas, quas fecerant in Haran.* Et cap. XLVI. 26. habetur: *Cunctæ animæ, quæ ingressæ*

sunt cum Jacob in Aegyptum, & egressæ sunt de femore illius, &c. Fiunt ergo animæ à generantibus, atque illorum ex femore egrediuntur. III. Apostolus ad Hebreos cap. VII. 9. demonstrat Sacerdotium Christi esse nobilius Levitico, quoniam illud præfiguratum est in Melchisedech, cui decimas omnium divisi Abraham; ideoque, *Et per Abram Levi decimatus est: adhuc enim in lumbis Patris erat, quando obviauit ei Melchisedec.* At Levi non erat in lumbis Abraham ratione solius carnis, sed etiam animæ; alias etiam Christus decimatus fuisset, cum natus sit ex semine Abraham secundum carnem. Igitur universorum hominum, excepto Christo, tam caro, quam anima propagatur ex femore, lumbisque parentum.

Resp. nego ant. Ad priorem probationem dico in Genesi nec legi animam Evæ fuisse traductam, sed tantum quod corpus illius fuerit extractum de corpore Adæ: unde hoc argumento non probatur nec creatio, nec propagatio animorum. Dicitur autem mulier *Virago*, quoniam est os de ossè viri, & caro de carne, ut habetur eodem versu: non quod sit anima de anima, & spiritus de spiritu. Vide Augustinum Epist. 28. ad Hieron. Ad alteram respondet S. Pater in Epist. ad Optatum num. 19. filios Abraham, & Jacobi appellari Animas modo quodam locutionis, quo significatur per id quod continetur illud quod continet, sicut Virgilius ait septimo Aeneid. *Vina coronant, cum coronen- tur vasa vinaria.* Animadvertisit etiam Gen. 46. haberi pronomen relativum masculini generis, *Qui egressi sunt de femoribus ejus:* quo manifeste significatur exiisse de femore patris homines, non animas. Id vero secundum versionem LXX. in qua legitur: *οἱ ζενόντες ἐν τῶν μηρῶν αὐτοῦ;* nam Vulgata habet ut supra recitatum est. Ad ultimum respondet lib. x. de Gen. ad lit. cap. 20. Christum non fuisse cum Levi decimatum in femore Abraham, quoniam non venit in uterum matris per viri concubitus, sed à virginе conceptus est absque semine. Pergamus itaque ad reliquias controversias, nam de origine Animæ videmur satis superque dixisse.

33.
Solutio.

